sed aliquando determinari et excitari ad actus pravos: ergo per illam praeviam motionem determinatur ad illos. Siquidem ex se est indiferens. Probatur consequentia quia illa praedeterminatio physica non solum dicitur necessaria ad actus bonos, sed etiam ad malos, ad naturales & indiferentes si dantur in individuo.

Rejicitur 4°. quia talis motio physica tolleret libertatem quoad exercitionem: ergo non datur. Probatur antecedens quia voluntas nequit resistere tali motioni supposito quod Deus illam tribuat. Nam in ejus receptione habet se mere passive: Deinde recepta motione non potest non operari: ut fatentur AA. oppositae sententiae: ergo talis praedeterminatio destruit libertatem. Confirmatur quia potentia libera est illa, quae positis omnibus requisitis, & sublatis impedimentis potest agere, et non agere vel agere oppositum: sed posita ejusmodi motione in voluntate, ista non potest non operari: ergo destruit exercitium libertatis.

Respondent voluntatem manere liberam in sensu diviso non composito. Sed contra quia si hoc sufficeret ad libertatem etiam voluntas creatura foret libera respectu amissionis beatifici. Nam licet in sensu composito seu quamdiu intellectus habet visionem beatam non potest voluntas non elicere talem actum. Si tamen ipsa accipiatur sine sed in sensu diviso separando scilicet ab illa talem visionem, poterat non elicere illum amorem. Sed certum dicimus oritur, quod elicit actus 1° 1us in quo est libera antecedenter.

Confirmatur quia suppositio antecedens nullo modo dicit ordinem ad libertatem: sed necesse quod detur in voluntate ad operandum, est antecedens proveniens ex tali motione, quam non potest impedire: ergo cum tali motione non compatitur libertas. Tunc vero suppositio antecedens non destruit libertatem, quia dicit ordinem

ordem ad bene placitum votis ut qn eligit medium ptr efficacem
Motem finis: in q tm etiā se interuenit libertas q̄ voluntas potat n̄
eligere talem finem: at v° n̄ pōt n̄ recipere illam motoem phy-
icam.

Requiritur 2° exemplum in instris artifum q̄ cā nates hent virtutem innatam ad operand: instā v° n̄ hent talem virtm: q instā requirunt motionem extrām agentis pām applenti ad opus: cā u° nates psuam met virtm sufficienter applant. Mai ē certa in Stcā; quis n̄ neget igni virtm natem ad calefiend. et illam aqua conseruat? Mj ē manifesta; quis n̄ tribuet instris innatam virtm ad opera artificiata. Si n̄ talis virtus ē innata et natis, nullum habit opus artificiate, sd oīa erunt natia.

Amplectenda igr ē oppa sna q̄ arit concursum q 1a cā concurrit cum 2is n̄ ēē aliqd impulsum in ipsis cis 2is aus illarum aões: sd ēē ipsam met aoem cā 2a qut quenit a 1a. Ita Fone. S. Methā 2. q. 9. a. 2. Mol. in Concordia q. 14. a. 13. dp. 26. et 1. pē. q. 14. C. 2. Ægidius 7. q. 13. a. 2. Bellarminus l. 4. de Gratia. c. 15. et 16. Salas. 1a 2ae q. 9. a. 6. dp. 3. §. 2. n. 24. Soar. in Methā. dp. 22. §. 2. & l. 1. de Auxiliis c. 5. et segg. & l. 2. c. 6. & l. 3. c. 7. & in nō de Gratia l. 10. c. 9. n. 4. & nostri AA. coiter.

Illam multo antea docuerat D. Thō 1. pē. q. 14. a. 13. et q. 19. a. 8. Explans n̄ illud eloquum Cā 2a n̄ agit nisi mota à 1a. ait intelligend ēē de motione intrē cooperante aoi: motio autem cooperans aōi crēā ē sibstantia n̄ aus. Hanc etim dnam tenet Scot. 1. dist. 12. q. 1. ad ultimum. Almain. Gregorius, et alii ex antiquis et recentioribus. Exprimitur etiam à multis PP. et Conciliis quorum testimonia citant nostri AA. ubi videri possunt.

Duo igr arit nostra opio. 1um ē Concursum aualitem Dei cum cis 2is n̄ ēē quiam motionem physicam; 2um ēē

enim

intrim aõis creã quae pcedit à cã 1a. 1um pbatur, e reflectendo propriam opõem: et ulterius ostendit. Posita quia motione pt Ds suspendere aõem: sed hoc n admittunt adversarii arentes posita ada tr quia motõe nr et infallibilr seq operõem: q concursus Dei n antit aõem. Pr mai q qn unum e prius alio, et ab illore atr dinguit, pot dari sine illo: sed illa quia motio antit operõim et ab illa reatr dinguit, q pot dari sine operõe aualti: et consequr dabit concursus aua sine operõe aualti qd implicat.

Dicunt. Posita illa phyca motione n pot Dñum pedire aõem, q talis motio hic nram connõem cum aõe, et effu cã 2a. Sed ö q cã 2a e libera: q reqrit talem concursum, q posito pot operari et n operari: atr n dabit libertas. Cons 1o q si posito Dei concursu n pot cã 2a n operari effus suie bonus sive malus tribuet cã 1a. siqd imprimit impulsum in 2a, q impsso n e in ejus potestate cessare ab operõe. nec eligere orium: qd reqrit ad pprm libertem. ut in Mecha videbimus.

Cons 2o. Q qn aliquis labit in peccatum omissionis n faciendo opus bonum, ad qd aliog tenebat n hait illam motionem phycam (si n illam hiret, nr operaret. ut dicunt Ad. oppd snt.) q hujusmi motio n e nr ad bene operant: t si e nr cum aliog n sit data à Deo, nullum ibi interuenire peccatum omissionis: q operans n heret oia reqsita ad operand. Roborat q voltas crea e domina suaru operõnum; q se ipsam detrat ad bonum t ad malum. et n detrat ab extro.

Ex qq Pr 2a pras nostra snd. (concursum sti Dei ee intrim aõis, quae pcedit ab ipso Deo) q concursus aualtis Dei n e aliqd ans aõem. ut vidimus: neq e aliqd cons ipsam aõem. q id qd e posterius n pot concurrere cum priori qd suppit prius factum: q nil manet in q ponamus concursum Dei aualem nisi in ipsa aõe cã 2a quae e à cã 1a. Qd cons q h ac sane sniam melius conjunguntr et reconciliantr intr se libertas hana, et efficacia divinae gratiae: ut T.T. ostendunt.

Objiciti

Objicies. Posito decreto abs(olu)to divinae voluntatis circa con-
versionem Petri non potest non Petrus converti: et tamen libere convertitur; ergo
et posita motione physica in voluntate nequeat voluntas non operari, non destruitur
ejus libertas. Probatur consequentia maj. et min. et hg. cōam. Diversa ratio est quia decretum
divinae voluntatis et sit antecedens dicit tamen ordinem ad liberum quia prius supponit
scientiam conditionatam qua Deus providit si in tali et in tali occasione tri-
buat auxilium Petro Petrum libere illud accepturum: et con-
sequenter libere conversurum. Motio vero physica et diceret ordinem ad sci-
entiam conditionatam non tribuitur cum subordinatione ad liberum arbi-
trium voluntatis creatae sicut tribuitur auxilium ad conversionem
Petri. ac proinde motio illa supponitur antecedens non dicens ordinem ad libe-
rum arbitrium creatum: et ideo consequenter est destructiva libertatis.

Ad pleniorem nostrae doctrinae intelligentiam explanan-
dae sunt aliquot Patrum et SS. Locutiones quae nobis videntur adversa-
ri. Illud non proloquium Causa 2a non agit nisi mota excitata et applica-
ta a 1a. bene explicatum est sic ex D. Thoma: nihil non significat nisi
essentialem dependentiam quam causa 2a habet a 1a quia illi essentialiter subordinatur.
Causa vero 1a dicitur movens non mota quia agit independenter a 2is. Quando autem
dicitur causam 2am excitari et applicari a 1a ad operandum id est quoad decreta-
ri quoad indivisum. ut statim videamus.

Sectio 3a

Utrum causa 1a decernat 2as an ab illis decernatur?

Supponendum prius quid et quotuplex sit determinatio. quae datur quando causa indiffer-
ens ad operandum de facto operatur. Duplex ergo est determinatio et ad speciem
et ad exercitium seu individuum. ut in Logica vidimus. Sit igitur
1a sto. Causa 2a determinat aoem causae 1ae quoad speciem. Probatur quia causa 1a sumpta in se spec-
tata est indifferens ad producendum hominem et leonem sine discrimine:
ergo quando producit hominem cum homine et leonem cum leone, determinatur a causis
2is quoad tales species. Et certum dictum est de effectu, quod diximus de aoe quae pro-
ducitur.

2a sto. Causa 1a determinat aoem causae 2ae quoad

indu

induum. Vg ignis ē ex se indriens ad educenda oīa indua q̄ virtute continet. et detrati à Deo ut educat nunc potius ignem A q̄ ignem B. Ita Nominales q̄s segti Tone. 1. Mechd 2. q. 9. S. 2. Toletus 8. Phycor. q. 8. Rot. 2a. C 2. Phycor 7. q. 15. a. 2. Soar. in Mechā dp. 5. S. 9. Fur. in Phycis dp. 40a. S. 4. Pr. q̄ quolibet cā ex se ē indriens ad oēs effus q̄s pōt producere: q̄ ab aliq det detrari ad producendum hunc potius q̄m illum: sd n̄ dai aliqd à q detreti nisi à cā 1a. q̄ ab illa detrati.

Dicunt aliq hanc detrōem fieri à circunstantiis loci temporis influxus cælestis, t subiecti etta. Sd ō q̄ hæc oīa n̄ st magis detrata ad vnum q̄m ad alium effum: nam lus durāo, et sites circunstantiæ n̄ concurrunt nec influunt ad aōes: influxus cælestis tt concurrant efficienter et subiectum mat n̄ st magis detrāti ad hunc effum q̄m ipsa cā efficiens: q̄ nil dai à q cā 2a decreti ad induum nisi cā 1a.

Hanc tn sn̄iam quæ āit cās 2as detrāri ad induum à circunstiis docuerat ante Soar. t 1o in 3am pem dp. 37. S. 3. § alium vo. & tenet Vasq. ibid dp. 74. c. 8. Mol et alii. Probant 1o. Ds n̄ detrāt cās liberas q ad induum: q̄ neq cās nales. Pr ans, q̄ volūtas n̄ solū ē libera q ad spēm aūs sd etm q ad exertitium. immo q ad intēem et remitionem illius: alioq oīa opera bona essent ejusd meriti. et grava ejusd demeriti: qd tn n̄ ē dm: q̄ nec illud.

R cās liberas detrare se q ad spēm et exertitium cujuscumq et cujuscumq intēis aut remissionis. Cum tn sint indriens ad hunc nō tangm ad multa indua talis intēis nō debent detrāri à cā 1a q ad induum. Itaq cā libera se detrat ad hunc, t ad illum aūm talem intensum t remissum: detrati vo a Deo q ad induum talis intensi t remissi. q̄ st dua spes aūs. Vn voltas merett, t demerett per spēm aūs et per intēem q̄ clamō spesm seu vagam. et n̄ per talē induum tale intum. Q n̄ vult quemlibet aūm hujus ordis, libere vult. et merett vel demerett p illum

quem

quum dicit

2° q. Ds ante operem volitis cognoscit quid ipsa operatura sit, et illud n cognoscit: Ergo 2um n e dm: si dicatur nr dit cognoscere effum in singli n in coi et vage: q vidit aum ad quem voltas se detrahit. R. Dm videre aum singlem ad qlem voltas se detrahit: sd Ergo n cognoscit nisi suppa decreti libera sud dend voltis q statuit cum hoc potius qm cum illo influxu concurrere. fn Dm nostrum mum intelligendi prius cognoscit voltm amaturam et n amaturam ut q prior sig qm cognoscat unum no aum amoris. Nam in eo priori q concipimus Dm detrare voltm qad tunc aum amoris, intelligimus etiam Dm q videre aum a volte futurum: et tn qut sic n concipimus Dm cognoscere tunc talem aum in individuo. sd in posteriori signo rois.

Notm e 1°. Dm n detrare cam 2am qad individuum ex eo tn q solus producat driam singlantem, cum is n effus procedit a ca 1a et ca 2a: sd detrat ipsam cam 2am, ut potius cum se ipso producat driam hujus effus qm alterius. adeo inde hunc no effum qm utraq ca producit totum, ambo vo ?ta tr. Notm 2° Detrare qad spem n ee id cui priati tribuitur quis spesus sd id qd cam ?tem ?bit ad certam spem.
Notm 3°. Non sufficere unam aoem Dei in spe ad oes effus cae 2ae. sicut suffit una lux ad producendos effus diversos, calefactorem sc et liquefactorem. q lux n spesat effus sicut ab.

Quaeris tn 1° q decrao qad individuum fiat p aliqm actum producta in ca 2a? R neg. q talis actus etiam esset ca 2a: q etiam esset indiffens et indigeret aliq aoe sibi pm detrante et sic in infinitum: experientia n pot nullam dari aoem detriam ad producendum unum in individuum. Quaeris 2° qmo ca 1a detrit 2am ad individuum? R sic fieri. Ville Ds cam 2am velle producere aum talis spei. esse vo indiffentem ad plures singles: definit q quis nam aus singlis sic exercendus, et concurrendo

rendo ex lege ordinar. ad illum influit sit cum câ 2ª ad eum
nô aum. q ab utraq câ sit, ḡ dicit.

Sectio 8ª

Vtr. câ 1ª pôt concurrere in gre câ secundæ?

Certum ê Dm. pôe operari seu concurrere in gre câ efficientis finalis et exemplaris. immo potius ê 1um efficiens exemplar et finis. Tota q dubitaõ ê vtr. pôt concurre in gre câ matis et fmalis internæ: de utraq n. ê eadem difficultas.

Certum in primis ê Dm n pôe eê câm internam matem et fmalem compi physi, q câ interna includuntur ttali in compo ut pes ttales illius: qd Deo repugnat q ens complum et infinitum n pôt venire in compoem alterius entis compli. certum etm ê Dm concurrere effiuê ad oem entem cream, 1, tam ad effum câ 2ª qm ad illius câlitem.

Magnum tn dub. ê qmô Ds concurrat cum câ mati, et fmali. vtr. sôt effiuê, an etm mati et fmali. Resolutio ê Ds nec concurrit, nec pôt concurrere in gre câ matis, aut fmalis. Ita ST. 1. pe q. 44. Vasq. ibid dpe. 73. n. 43 et 44 et 3. pe dpu. 1032. n. 100. Henriquus L. 8. de Saens. Soar. in Metha. dpe. 12. §. 3. n. 16. et dpo. 22. §. 1. n. 23. & t. 3º 3ª pis. dpo. 30. §. 6. §. Alterd mub. & dpo. 9. §. 1. §. sed edi sna. & l. 2. de Deo c. 6. n. 8. et c. 23. n. 23. Salas tº 1. tr. 2. dpo. 5. §. 1. §. Sed decisio. Furt. dpo. 11ª Physicorum n. 42. & dpo. 3. de aia §. 2. n. 24. Noster Bojit q. 64. a. 4. n. 1018. Oes n. isti Att. f explicite nostram snam docent. f implicite illam confirmant.

Pr. 1º, q concurrere mati ê sustare fmam recipiendo illam p vãoem seu p unionem, ut alii volunt. sed Ds n pôt id facere immê p se ipsum. sicd n pôt in se recipere, ut oõ fatentur: q nequit ê mati. Consq 1º q câ matis ê 1ª in tali gre: q Ds n pôt in illo concurrere: alr iam mã n esset câ 1ª. Consq 2º q (ut dicit oe Physi. et ST.) ppria ttlaõ sôt dari in cis efficientib:

ḡo

q° si Ds concurreret in gre cā matis foret p̄ eductem, et conseruam in mā poet dari electio. Qua nēs ēt p̄bant de cā frati, sicut fra prestat suum effum p̄ intimam infroem mā, et receptionem vnius: vtrumq autem Deo repugnat.

Ob. 1°. Ds continet cum ōi cā 2ª p̄ ean 1 oīo aōem, p̄ qm illa operatr: sed cā matis operatr p̄ aōem, seu catitem mtlem: q° etm Ds. R̄ dist. mai. Attendo Dm concurrere effiue ad oēm concursum cā 2ª. n° v° matr aut frati. Jam catitas mā t frā pent à Deo p̄ aōem p̄ductiuam ipsarū, n° immē p̄ se ipsas. St v° Ds p̄ illas concurreret matr debēt catitas matis egredi ab illo imē in cot gre, ita ut ipsam immē in se reciperet.

Dices. Ds continet oēs effus, et catitesq cā 2ª, sicut oēs cā 2ª subordinari essati Deo in eēdo et in operando. impro gre: q° pōt cum illis in cot gre concurrere. R̄ con ans et nq cōam; rāo ē q Ds sol continet frati catitem agentis, reliqs v° sol eminenter: et ideo illam supplet frati p̄ aoem, reliqs v° sol eminenter: atr n recipere impfoem.

Inst. Catitas vnius gnis n pōt supleri p̄ catitem alterius: q° catitas mā n pōt supleri p̄ catitem agentis. R̄ ans ēē vūm de catite nati, n° v° de supnati, q Ds nobiliori mō suplet p̄ suam aōem qt cā 2ª faciunt p̄ suas catites.

2°. Ds conseruat frām ex° subtrum, v.g. q̄rem Eucharistiā. sed Eoi n pōt fieri p̄ aōem q° p̄ aōem seu p̄ matem catitem. Pi mj, q° t conseruat talem frām p̄ eand aōemq, illam conseruabat in mā t p̄ dersam: n p̄ eand q atr net suppleret de nouo: n p̄ dersam q ille 1° concursus n pōt augeri, sicut effus ē ēt oīo: q n suplet catitem mā p̄ aōem. R̄ Dm conseruare eand frām ext° mam p̄ aōem spē dersam: nam 1ª aōe eductiua pata ad frām dit, et p̄ aōem: 2ª v° ē crea trata ad solam frām t ad frām dit et ad mam supnatem extendi p̄ se, ut multi volunt. Sed de his alibi.

3°. Calor in aq n conseruar effiue Deo p̄ aoem

om: q conservat mat. Pr ant q si conservaret p aoem ejusd nis, et intoris, cum calefactoe p qm pedulas e abigne nunqm corrumpereti in aq: hoc autem e experientiam: q n dm qd conservet p eandem aoem. Pr mai q si ignis adesset et continuaret eand aoem, tm adesset calor quandiu duraret ignis: q si Ds continuat eandem aoem, d continuabiti calor, tt extinguati ignis.

R. ng. ans. Ad pb. nego mai. Ad ejus pb. nego ans. Rao e q dr ignis si adesset t impediret frigus vivum ne expelleret calorem. t si aliqd caloris expelleret statim ignis recarsiret damnum producendo aliquem gradum caloris ac pinde sr dareti calor. qn vo Ds se solo conservat talem calorem n tnet connati impedire aoem oni nec damnum caloris recarsire: ac pinde extinguareti calor: q Ds se accommodat cris 2is.

4o. In ca mali dar elevao: sd elevao fit p concursum ca 1a in eod gre: q Ds pot concurrere in gre mati. Pr mai 1o q nostra aia illius et potestas elevanti ad recipienda accia gratia. 2o q Ds pot elevare, seu ampliare capacitatem subti ut obiati recipiat frm qm connati n pot recipere. Vg calorem ut centum t calorem et frigus sit. 3o q defacto humanitas Christi elevata e ad unionem hypostaticam dq natr n per at tam. Siti unio imi mam et frm ejusd tantis adjuncta fuit p unionem hypostaticam: et cm illa unio n pot p alteram connati uniri: pro in cis malibs dar p pria elevao et contr Ds concurrit in tali gre elevando subtum.

R. ad mi. In primam elevoem fieri p concursum in eod gre; n vo in diverso. At vo Ds in pdictis explis n concurrit in gre ca malis. q nil in se recipit t patiti: sd sol in gre ca effientis. Vg ao q Ds pducit gratiam in aia pot dici elevao ipsius aia ad recipiendam gratiam: et cm ipius ao tota, et totali procedit a Deo in gre ca effienis: ab aia vo pcedit tota et totali in gre ca malis. atq adeo ipius pao seu capacitas subti. Sili phano e in adductis explis. Ut qn illus creus dr elevari ad visionem

nem bcam itlig. ad gducendam illam effice. nam ex cogt obiati illam gducat nati recipit.

3°. Sola receptio matis arguit imgfem: sed Ds pôt sustentare främ quin illam recipiat: g° et concurrere in gre id matis q aia ralis recipit in mä, quin ab illa sustent. â. g° fra pont sustentari à subto, quin in illo recipiat. Prog. my. Rão e q illi duo effus st inseparabiles à gore, q e calitas mä cum v° ipsa mä nullam hät calitem erga aiam ralem. n emi, rum st infreti ab aia, quin aia ab ipsa mä depiat: sig. n eet calitem erga illam. Pot v° illi vniri. q vnio n e calitas.

Inst. 1°. Ai vitalis immanens pendet im à Deo et à pôa vitali: et tm denöat pôam agentem, et recipientem sit: Dm v° sol agentem, et n recipientem: g° te calitas mä illam denoet sustentanam, et recipientem: n dennoabit Dm recipientem, sed sol sustentanam. Ni coa. diversa rão e q pôa immanens exercet duplim calitem erga effum, effivam slt. et passivam: et ideo di agens, et recipiens. Ds v° erga talem aum exercet vnam solam calitem nimir activam. et ideo di agens, et n patiens illius. Si autem concurreret mati, cot mo denominaretr, q cä 2a. qd illi repugnat.

Inst. 2°. Vnio Hypostica pendet im à Verbo dinö g illam sustentante Vanitem: et tm Verbum n recipit in se Vanitem: g° bene pôt Ds sustentare främ et n illam recipere. Rx Verbum dinum n sustentare Vanitem ut sit ejus cä matis, sed trus; trus v° n recipit in se id qd trat: ut pt in justia cria, et retoe: mä v° n sustentat, nisi recipiendo: qd Deo alienum e.

Inst. 3°. Ds concurrit ad entem phycam aus peccam in osi quin concurrat ad matiam illius: g° bene pôt concurrere ad sustionem fie quin concurrat ad illius receptionem. Ni coa. Maior rão e q malitia, q e caria pec tis, et entas phyca aus st dua res separabiles. ut pt q it met aeto

aut malus pot ee bus: at vo ma nunqm pot care nisi reiçien do, q. Edie ejus calitas inseparabilis.

Disputatio 3a

De ca efficiente

Sectio 1a

De essia et disoe & calite Effentis

Aristoteles 1o Physicor. 3o. et 5o Metha 2o ita definit cam effentem. Effiens e id motus, et quietis 1um e princium. i, ca efficiens e principium qse influens ee in aliud realiter sine mutoe sui explicita coioe influxus. Ita explicati comr Peus operam a Furt. dso 9. Physica § 2o. Particula, princium, ponitur loco gnis. reliqua loco dria. Realiter, rejicit finem, et exemplar qn influunt reali. sd meali. Sine mutoe sui, rejicit cam matem et fratem q influunt ca sui mutoe, recipiendo intre suas calitis. Additur explicita coe influxus, q lt aliqd agens mutetur, Vo poa immanens recipiendo ejus aus. id ue explicita roe agentis, seu calitis actiue. sd quus patiens e et roe patris

Qd attinet ad disoem cae effiens in coi dividitur in creatam et increatam. Creata dividitur 1o in cam qse et p accins. 2o in physicam et moralem. Physica e q p verum et realem influxum influit in effectu, ut voltas in suos aus. Moralis e illa q n influit in effectum influxum realem sd tn morali: ut consulans di ca moralis rei orie. ab illog exequa ejus consilium. 3o dividitur in pnatem et instratem. Pnatis e illa q agit virtute ppria et sibi connati proportionata effu suppo concursu ordinio 1e ca. Instratis e illa q agit virtute superioris ca a q elevatur ad pducend effum. Itaque dividitur in actum et actum.

Dividitur cum ca effiens in totalem et partialem. Totalis e q. cet p se oim virtutem natem nram ad effum pducen dum